

Rządowy program rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych – „Cyfrowa szkoła”

I. WSTĘP

I.1. Model programu pilotażowego

Znaczenie technologii informacyjno-komunikacyjnych, zwanych dalej „TIK”, dla rozwoju społeczno-gospodarczego Polski i Europy, zostało podkreślone w krajowych¹⁾ i europejskich²⁾ dokumentach strategicznych. Podjęcie ambitnych planów rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania TIK w edukacji należy ocenić jako kluczowe dla zrealizowania strategicznych założeń dotyczących rozwoju kapitału ludzkiego i budowania gospodarki opartej na wiedzy.

Zgodnie z założeniami dokumentu „Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”, zwiększenie roli wiedzy i innowacji uważane jest za siłę napędową przyszłego rozwoju i podstawę budowania przewag konkurencyjnych Unii Europejskiej na rynkach światowych. Podkreśla się, że przygotowywanie dzieci i młodzieży do korzystania z TIK rozszerza ich możliwości funkcjonowania w późniejszym życiu społeczno-zawodowym.

¹⁾ „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju” (projekt opracowany przez Zespół Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów, <http://zds.kprm.gov.pl/dlugookresowa-strategia-rozwoju-kraju>); „Strategia Rozwoju Kraju 2020” (projekt opracowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego http://www.mrr.gov.pl/rozwoj_regionalny/polityka_rozwoju/srk_2020/strony/srk_2020.aspx); „Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego” (projekt opracowany przez Zespół Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów <http://zds.kprm.gov.pl/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego>); „Raport Polska 2030. Wyzwania rozwojowe” (opublikowany przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów w lipcu 2009 r.); „Strategia Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w Polsce do roku 2013”, przyjęta w dniu 23 grudnia 2008 r. uchwałą nr 274/2008 Rady Ministrów.

²⁾ „Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”, Komisja Europejska, 2010 r., http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm.

W świetle dokumentu „Raport Polska 2030. Wyzwania rozwojowe” sektor TIK pozostanie kluczową gałęzią gospodarki opartej na wiedzy w najbliższych dwóch dekadach, a rozwój technologiczny kraju pociągnie za sobą przemiany społeczne i kulturowe. Natomiast w dokumencie „Strategia Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w Polsce do roku 2013” jako kierunek strategiczny przyjęto przyspieszenie rozwoju kapitału intelektualnego i społecznego Polaków dzięki wykorzystaniu TIK.

W odpowiedzi na powyższe wyzwania przyjmuje się program rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych – „Cyfrowa szkoła”, wpisujący się w kierunkowe założenia wyrażone w krajowych i europejskich dokumentach strategicznych.

Rządowy program rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych – „Cyfrowa szkoła” będzie realizowany w okresie od dnia 4 kwietnia 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2013 r. Program ten jest programem pilotażowym dla planowanego wieloletniego programu rządowego w sprawie rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania TIK w edukacji.

Przedsięwzięcie opiera się na założeniu, że jednym z zasadniczych zadań współczesnej szkoły jest rozwijanie kompetencji uczniów przygotowujących ich do życia w społeczeństwie informacyjnym oraz że rozwój kompetencji uczniów w tym zakresie powinien dokonywać się w szkole, poprzez działania odpowiednio przygotowanych nauczycieli, świadomych korzyści edukacyjnych z wykorzystania TIK. Szkoły poprzez rozwiązania technologiczne powinny umożliwiać prowadzenie procesu nauczania w każdym czasie i miejscu, w którym przebywa uczeń, a więc również poza szkołą, w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych.

Projektowane działania będą realizowane w ramach mającego charakter pilotażowy rządowego programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych – „Cyfrowa szkoła”, i obejmą cztery obszary:

- 1) „e-nauczyciel” – rozwijanie umiejętności nauczycieli w zakresie nauczania

z wykorzystaniem TIK, a ponadto komunikowania się z uczniami i rodzicami oraz prowadzenia dokumentacji szkolnej z wykorzystaniem TIK;

- 2) „e-zasoby edukacyjne” (w tym e-podręcznik) – uzupełnienie oferty publicznych elektronicznych zasobów edukacyjnych, w tym zapewnienie dostępu do bezpłatnych e-podręczników;
- 3) „e-szkoła” - zapewnienie szkołom niezbędnej infrastruktury w zakresie TIK, w szczególności nowoczesnych pomocy dydaktycznych;
- 4) „e-uczeń” – zapewnienie uczniom, w szczególności zagrożonym cyfrowym wykluczeniem, dostępu do nowoczesnych pomocy dydaktycznych.

Działania w obszarach „e-szkoła” i „e-uczeń” oraz komponent badawczy będą realizowane w ramach programu pilotażowego i będą finansowane ze środków budżetu państwa. Działania w obszarach „e-nauczyciel” i „e-zasoby edukacyjne” oraz ewaluacja programu będą realizowane w ramach projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013, współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Schemat na str. 4 przedstawia model organizacji i finansowania działań programu pilotażowego w czterech obszarach.

Obszar działań	„e – nauczyciel”	„e - zasoby edukacyjne” (w tym e – podręcznik)	„e – szkoła”	„e – uczeń”	Komponent badawczy i ewaluacja programu
Planowane działania	1) przygotowanie 1200 „e-moderatorów”; 2) organizacja sieci wsparcia i doskonalenia dla około 19 tys. „e-koordynatorów” z zakresu stosowania TIK w nauczaniu przedmiotów; 3) przygotowanie materiałów merytorycznych i szkoleniowych; 4) przygotowanie edukacyjnej platformy informatycznej umożliwiającej organizację sieci wsparcia szkoły	1) rozbudowa cyfrowych zasobów edukacyjnych na portalu Scholaris; 2) przygotowanie e-podręczników, które będą dostępne na otwartej platformie edukacyjnej; 3) przygotowanie przez Telewizję Polską S.A. audycji oświatowych dla szkół dostępnych na internetowym portalu edukacyjnym TVP	dotacje celowe dla organów prowadzących szkoły na zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych i innego sprzętu niezbędnego do realizacji programów nauczania	dotacje celowe dla organów prowadzących szkoły na zakup przenośnych komputerów do korzystania przez uczniów na zajęciach lekcyjnych i w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych	1) realizacja komponentu badawczego w ramach pilotażu; 2) ewaluacja procesu wdrażania TIK w szkołach, ewaluacja efektów edukacyjnych pilotażu
Forma realizacji	projekty systemowe Priorytetu III POKL 2007-2013 „Wdrożenie podstawy programowej kształcenia ogólnego w przedszkolach i szkołach” i „System doskonalenia nauczycieli” – komplementarne i skoordynowane z programem „Cyfrowa szkoła”	projekty systemowe Priorytetu III POKL 2007-2013: 1) „Scholaris - portal wiedzy dla nauczycieli” (ok. 11 mln zł), 2) „E-podręczniki do kształcenia ogólnego” (nowy projekt o wartości 45 mln zł) – komplementarne i skoordynowane z programem „Cyfrowa szkoła”; 3) Porozumienie MEN-TP S.A. (0,5 mln zł)	program „Cyfrowa szkoła” od dnia 4 kwietnia 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2013 r. – pilotaż	program „Cyfrowa szkoła” od dnia 4 kwietnia 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2013 r. – pilotaż	1) program „Cyfrowa szkoła” – pilotaż 2) projekt systemowy „Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego”
Realizatorzy działań	Ośrodek Rozwoju Edukacji (w partnerstwie z innymi podmiotami)	Ośrodek Rozwoju Edukacji (w partnerstwie z innymi podmiotami), TP S.A.	MEN, wojewodowie, organy prowadzące szkoły	MEN, wojewodowie, organy prowadzące szkoły	1) MAiC 2) Instytut Badań Edukacyjnych
Planowane koszty realizacji	ok. 20 mln zł (w latach 2012-2015)	ok. 56,5 mln zł (w latach 2012-2015)	ok. 55 mln zł (w roku 2012)		5 mln zł (w latach 2012-2013)
Źródło finansowania	Europejski Fundusz Społeczny, POKL 2007-2013, budżet państwa		budżet państwa (80%) i budżety organów prowadzących szkoły (min. 20%)		budżet państwa EFS, POKL 2007-2013

I. 2. Działania programu pilotażowego

W ramach rządowego programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych – „Cyfrowa szkoła”, zwanego dalej „programem”, zostaną podjęte działania mające na celu:

- 1) wyposażenie (doposażenie) szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia w nowoczesne pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem TIK (obszar „e-szkoła”);
- 2) zapewnienie uczniom szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia dostępu do nowoczesnych pomocy dydaktycznych, w szczególności mobilnego sprzętu komputerowego, do korzystania na zajęciach lekcyjnych i w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych (obszar „e-uczeń”).

Powyższym działaniom będą towarzyszyć następujące przedsięwzięcia w obszarach „e-nauczyciel” oraz „e-zasoby edukacyjne” przewidziane w projektach systemowych Priorytetu III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego:

- 1) w ramach projektu systemowego „Wdrożenie podstawy programowej kształcenia ogólnego w przedszkolach i szkołach”:
 - a) przeszkolenie 40 „e-trenerów” i 1200 „e-moderatorów”, którzy będą wspierać szkoły w realizacji zadań z zakresu stosowania TIK w praktyce szkolnej,
 - b) organizacja sieci współpracy i szkolenia dla około 19 tys. e-koordynatorów z zakresu stosowania TIK w nauczaniu przedmiotów,
 - c) przygotowanie materiałów merytorycznych i szkoleniowych wspomagających nauczycieli w stosowaniu TIK;
- 2) w ramach projektu systemowego „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół” - przygotowanie i udostępnienie platformy informatycznej dla systemu wspomaganie szkół, umożliwiającej organizację międzyszkolnych sieci współpracy nauczycieli oraz prowadzenie szkoleń z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
- 3) w ramach projektu systemowego „Scholaris - portal wiedzy dla nauczycieli”:

- a) rozbudowa multimedialnych zasobów edukacyjnych portalu „Scholaris”, szczególnie w zakresie treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, których nauczanie powinno być wsparte wizualizacją,
- b) udostępnienie narzędzi rozszerzających warsztat pracy nauczycieli, umożliwiających opracowywanie lekcji z wykorzystaniem TIK oraz zarządzanie szkołą (m.in. e-dziennik).

Działania w obszarze „e-nauczyciel” mają na celu kompleksowe przygotowanie nauczycieli szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia uczestniczących w programie do różnorodnego wykorzystywania TIK w pracy dydaktyczno-wychowawczej, w szczególności do:

- 1) wzbogacania i unowocześniania warsztatu pracy nauczyciela;
- 2) stosowania i rozwijania metod kształcenia i oceniania z użyciem TIK;
- 3) prowadzenia zajęć edukacyjnych z wykorzystaniem TIK oraz różnego rodzaju elektronicznych zasobów edukacyjnych;
- 4) inspirowania i angażowania uczniów do kształcenia się i kreatywności;
- 5) współpracy z rodzicami oraz środowiskiem lokalnym;
- 6) rozwoju zawodowego, współpracy z innymi nauczycielami, w tym współpracy w ramach międzyszkolnych sieci współpracy nauczycieli, i samokształcenia.

Efektom tych działań powinno być praktyczne stosowanie TIK podczas pracy z uczniem w trakcie zajęć edukacyjnych.

Natomiast w obszarze „e-zasoby edukacyjne”, w części dotyczącej e-podręcznika, rozpoczęto prace nad uruchomieniem nowego projektu systemowego Priorytetu III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach tego projektu wytworzone zostaną elektroniczne podręczniki przeznaczone m.in. do nauczania w klasach IV-VI szkół podstawowych, które zostaną udostępnione na otwartym publicznym portalu edukacyjnym.

Przewiduje się, że zasoby edukacyjne tworzone w ramach projektów realizowanych w ramach Priorytetu III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 będą miały charakter otwarty. Otwartość zasobów edukacyjnych oznacza powszechny, swobodny i darmowy dostęp w dowolnym miejscu i czasie, w tym dostęp bez

ograniczeń lub zabezpieczeń technicznych, oraz dowolność wykorzystania. W przypadku zasobów stanowiących utwory, przedmioty praw pokrewnych lub bazy danych otwartość zasobów oznacza rozpowszechnianie na podstawie licencji Creative Commons (CC) Uznanie Autorstwa lub innej wolnej licencji na nieograniczone, nieodpłatne i niewyłączne korzystanie z zasobów oraz z ich ewentualnych opracowań.

Zasoby te będą mogły być wykorzystywane zarówno do celów niekomercyjnych, jak i komercyjnych. Minister Edukacji Narodowej zapewni nieodpłatny dostęp do zasobów w formie wypracowanej w ramach projektu systemowego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Zasoby będą dostępne w przynajmniej jednym formacie otwartym, którego pełna specyfikacja dostępna jest do wykorzystania bez istotnych ograniczeń technicznych lub prawnych. Jeżeli dostęp do zasobów realizowany będzie za pomocą internetowego protokołu http: lub https:, wówczas przy określaniu zasad dostępu brane będą pod uwagę aktualne Web Content Accessibility Guidelines publikowane przez organizację W3C.

W ramach programu ponadto zostaną przygotowane, w drodze porozumienia z Telewizją Polską S.A., audycje oświatowe o różnorodnej tematyce, przeznaczone dla uczniów i nauczycieli klas IV-VI szkół podstawowych, które będą dostępne na internetowym portalu edukacyjnym TVP.

Program zakłada, że szkoły realizując działania w obszarach „e-szkoła” i „e-uczeń” finansowane ze środków budżetu państwa, będą miały obowiązek wykonywania zadań w obszarze „e-nauczyciel” współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ustalając główny cel programu, jakim jest rozwijanie kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie TIK, stwierdzono, że osiągnięcie tego celu nie będzie możliwe bez odpowiedniego wyposażenia (doposażenia) szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz w inny sprzęt niezbędny do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem TIK (mobilne komputery, tablice interaktywne, projektory, wizualizery, drukarki, skanery, itd.). W związku z powyższym przewiduje się przeznaczenie środków zaplanowanych w rezerwie celowej nr 65 budżetu

państwa na 2012 r. na udzielenie dotacji jednostkom samorządu terytorialnego prowadzącym szkoły podstawowe i ogólnokształcące szkoły muzyczne I stopnia na zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych i innego sprzętu niezbędnego do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem TIK (dotacja celowa na zadania własne organów prowadzących szkoły). W związku z udzieleniem dotacji szkoła będzie obowiązana do zrealizowania określonych w programie zadań polegających na wdrożeniu TIK w proces nauczania.

W roku szkolnym 2012/2013 na II etapie edukacyjnym (klasy IV-VI szkoły podstawowej) rozpoczyna się wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17). Zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego, uczniowie powinni być zaznajamiani z możliwościami zastosowań edukacyjnych TIK od możliwie wczesnych etapów kształcenia, a umiejętności posługiwania się TIK stanowią jedne z najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w trakcie kształcenia.

W związku z powyższym przewiduje się, że w pierwszym rzędzie adresatami programu będą uczniowie klas IV-VI szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia oraz nauczyciele uczący w tych klasach w roku szkolnym 2012/2013. Z zakupionych w ramach programu pomocy dydaktycznych i innego sprzętu niezbędnego do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem TIK powinni korzystać również, w miarę możliwości, uczniowie klas I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia oraz nauczyciele uczący w tych klasach. Przewiduje się, że programem zostanie objętych około 380 szkół podstawowych.

Program ma charakter pilotażowy. Wnioski z jego realizacji będą podstawą do podjęcia decyzji dotyczącej wieloletniego rządowego programu w sprawie rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania TIK w edukacji. W związku z powyższym w programie przewiduje się również komponent badawczy oraz ewaluację.

Celem komponentu badawczego jest przetestowanie w różnych środowiskach szkolnych określonych konfiguracji zastosowania nowoczesnych pomocy dydaktycznych. Pozwoli to na zidentyfikowanie problemów związanych z wdrażaniem konkretnych modeli wykorzystania TIK w edukacji, jak również wskazanie najlepszych praktyk w tym zakresie. Realizatorem komponentu badawczego będzie Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji.

Ewaluacja programu będzie obejmować ewaluację wdrażania TIK w proces nauczania w zakresie istniejących i nowych rozwiązań oraz ewaluację efektów edukacyjnych pilotażu. Ewaluacja programu zostanie powierzona Instytutowi Badań Edukacyjnych w Warszawie (instytut badawczy nadzorowany przez Ministra Edukacji Narodowej). Instytut Badań Edukacyjnych dokona ewaluacji w powyższym zakresie w ramach projektu systemowego „Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego”, realizowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Priorytet III: Wysoka jakość systemu oświaty, Poddziałanie 3.1.1 Tworzenie warunków i narzędzi do monitorowania, ewaluacji i badań systemu oświaty. Celem głównym tego projektu jest wzmocnienie systemu edukacji w zakresie badań edukacyjnych oraz zwiększenie wykorzystywania wyników badań naukowych w polityce i praktyce edukacyjnej oraz w zarządzaniu oświatą.

I. 3. Diagnoza aktualnego poziomu kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli oraz stanu wyposażenia szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne

Podjęmowane w ciągu ostatnich lat działania na rzecz rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania TIK w edukacji obejmowały przygotowanie nauczycieli do stosowania TIK w pracy dydaktycznej, wyposażenie szkół w sprzęt komputerowy oraz zapewnienie szkołom dostępu do cyfrowych zasobów edukacyjnych.

W latach 2004-2010 w szkoleniach z zakresu wykorzystania TIK na zajęciach lekcyjnych uczestniczyło 101 874 nauczycieli szkół podstawowych uczących przedmiotów ogólnokształcących innych niż zajęcia komputerowe, co stanowi około

55% wszystkich nauczycieli szkół podstawowych. Z powodu niedostatecznego wyposażenia szkół w sprzęt komputerowy, podniesieniu kompetencji cyfrowych nauczycieli nie towarzyszyło jednak upowszechnienie wykorzystywania nabytej wiedzy i umiejętności w zakresie stosowania TIK na zajęciach dydaktycznych.

Określone działania rządowe mające na celu wyposażenie szkół podstawowych w sprzęt komputerowy były realizowane w latach 2005 – 2008 przy wsparciu finansowym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, w ramach projektów „Pracownie komputerowe dla szkół” oraz „Internetowe centra informacji multimedialnej w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych”. Wówczas do szkół podstawowych trafiło 10 009 dziesięciostanowiskowych pracowni komputerowych z dostępem do Internetu oraz 5 648 czterostanowiskowych zestawów komputerowych do bibliotek szkolnych. Zakupy sprzętu komputerowego dokonywane były głównie w celu wyposażania pracowni komputerowych. Komputery, w które wyposażane były pracownie komputerowe, były komputerami stacjonarnymi, co uniemożliwiało ich przemieszczanie i utrudniało wykorzystywanie do prowadzenia innych zajęć dydaktycznych niż zajęcia z informatyki. W skład każdej wyposażonej pracowni komputerowej wchodził wprawdzie tzw. mobilny zestaw multimedialny (zestaw składający się z komputera przenośnego i wideoprojektora), ale ponieważ był to tylko jeden taki zestaw na pracownię komputerową, możliwości wykorzystywania go na lekcjach odbywających się poza pracownią komputerową były ograniczone. Należy podkreślić, że również organy prowadzące szkoły podstawowe w ramach własnych możliwości budżetowych oraz w ramach partycypowania w roli beneficjentów środków unijnych podejmowały w ostatnich latach liczne działania podnoszące nasycenie TIK w szkołach.

W rezultacie powyższych działań podejmowanych na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym, liczba szkół podstawowych posiadających co najmniej jedną pracownię komputerową wynosi 12 113, co stanowi 87,5% ogólnej liczby szkół podstawowych (dane według Systemu Informacji Oświatowej, stan na dzień 30 września 2011 r.). Dalece niezadawalająca jest natomiast liczba uczniów szkół podstawowych przypadających na jeden komputer (liczba ta wynosi 9,6, a na jeden komputer z dostępem do Internetu – 10,5).

Nauczyciele w ramach swobody doboru metod nauczania i wychowania oraz pomocy naukowych do celów prowadzenia zajęć dydaktycznych mogą korzystać z różnego rodzaju zasobów edukacyjnych, w tym zasobów dostępnych w Internecie. Przykładem powszechnie dostępnego portalu edukacyjnego jest *Scholaris* (portal wiedzy dla nauczycieli), prowadzony przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie. Na portalu *Scholaris* znajdują się różnorodne materiały edukacyjne przeznaczone do prowadzenia zajęć lekcyjnych, m.in. w szkołach podstawowych, a także inne materiały wspomagające pracę nauczycieli (poradniki, scenariusze lekcji, testy i sprawdziany). Na portalu *Scholaris* dostępne są także zasoby multimedialne do tworzenia własnych scenariuszy lekcji przez nauczycieli. Nauczyciele mogą ponadto korzystać z innych niekomercyjnych i komercyjnych portali edukacyjnych, tematycznych witryn internetowych dedykowanych nauczaniu poszczególnych przedmiotów oraz stron internetowych instytucji prowadzących działalność edukacyjno-kulturalną. Nauczyciele w trakcie prowadzonych zajęć mogą również korzystać z multimedialnych materiałów edukacyjnych dla nauczycieli dołączanych przez wydawnictwa do podręczników szkolnych (CD/DVD, inne nośniki elektroniczne, oprogramowanie do tablicy interaktywnej, itp.), multimedialnych środków dydaktycznych (programy multimedialne do nauczania języków obcych i innych przedmiotów ogólnokształcących, słowniki multimedialne, encyklopedie i atlasy multimedialne, multimedialne pakiety i gry dydaktyczne, itp.) oraz z podręczników wydanych w formie elektronicznej.

Od 2009 r. istnieje możliwość dopuszczania do użytku szkolnego podręczników w formie elektronicznej (podręcznik może być zamieszczony na nośniku danych lub w Internecie). Dopuszczeniu do użytku szkolnego podlegają zarówno podręczniki elektroniczne będące przeniesieniem wydania papierowego na postać cyfrową (e-book), jak również podręczniki multimedialne. Z roku na rok zwiększa się liczba elektronicznych podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego. Obecnie do użytku szkolnego dopuszczony jest jeden podręcznik multimedialny i 8 podręczników w formie e-booków przeznaczonych do nauczania na II etapie edukacyjnym, natomiast objętych procedurą dopuszczenia do użytku szkolnego jest kolejnych 11 e-booków. W roku szkolnym 2012/2013 nauczyciele uczący w klasach IV-VI szkoły podstawowej będą mieli już możliwość wyboru podręcznika w formie elektronicznej w przypadku każdego z przedmiotów nauczanych na tym etapie edukacyjnym.

W ocenie dyrektorów szkół podstawowymi barierami w upowszechnianiu stosowania TIK w dydaktyce szkolnej były dotychczas: niedostateczna liczba posiadanego przez szkołę sprzętu mobilnego, niedostateczne fundusze na zakup oprogramowania edukacyjnego (treści edukacyjnych), niechętny stosunek nauczycieli do wykorzystywania TIK w praktyce szkolnej oraz brak osoby koordynującej i wspierającej stosowanie TIK w szkole, przy jednoczesnym dużym obciążeniu nauczycieli informatyki sprawami związanymi z administrowaniem siecią komputerową, naprawami sprzętu, itp.

Uwzględniając dotychczasowe doświadczenia w zakresie wyposażania szkół w sprzęt komputerowy oraz oprogramowanie, jak również zróżnicowany poziom wykorzystywania TIK w codziennej pracy dydaktycznej, w ramach programu przewiduje się podjęcie systemowych, zintensyfikowanych działań wspierających organy prowadzące szkoły podstawowe oraz ogólnokształcące szkoły muzyczne I stopnia w procesie budowania kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli oraz upowszechniania wykorzystywania TIK w edukacji.

II. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU RZĄDOWEGO

Podstawę prawną programu stanowi art. 90u ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

III. CZAS TRWANIA PROGRAMU RZĄDOWEGO

Program będzie realizowany w okresie od dnia 4 kwietnia 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2013 r.

IV. CELE PROGRAMU RZĄDOWEGO

Celem programu jest rozwijanie kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania TIK w procesie edukacyjnym oraz wspieranie zmiany modelu nauczania w kierunku rozwijania kreatywności, umiejętności kooperacji oraz krytycznego myślenia, w tym wyszukiwania, oceny i twórczego wykorzystywania dostępnych źródeł wiedzy. Program ma również na celu weryfikację przyjętego modelu realizacji

przedsięwzięcia dotyczącego rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie TIK, polegającego na udzieleniu wsparcia finansowego organom prowadzącym szkoły na doposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne (obszar „e-szkoła”), a ponadto - modelu doskonalenia zawodowego nauczycieli opartego na międzyszkolnych sieciach współpracy nauczycieli (obszar „e-nauczyciel”), modelu przygotowywania publicznych elektronicznych zasobów edukacyjnych (obszar „e-zasoby edukacyjne, w tym e-podręcznik”) oraz modelu korzystania przez uczniów z nowoczesnych pomocy dydaktycznych w procesie nauczania-uczenia się (obszar „e-uczeń”).

Cele szczegółowe:

- 1) podnoszenie podstawowych kompetencji uczniów (w zakresie pisania, czytania i liczenia);
- 2) kształtowanie kompetencji społecznych i twórczych uczniów, w tym umiejętności pracy zespołowej;
- 3) rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie posługiwania się TIK w uczeniu się, w tym w wyszukiwaniu i korzystaniu z informacji;
- 4) zwiększanie motywacji uczniów do rozwijania zainteresowań;
- 5) upowszechnienie indywidualizacji kształcenia;
- 6) doskonalenie wiedzy i umiejętności nauczycieli i dyrektorów szkół w zakresie stosowania TIK w nauczaniu i organizacji pracy szkoły, w tym w ramach międzyszkolnych sieci współpracy nauczycieli;
- 7) rozwój kreatywności i innowacyjności nauczycieli w pracy z uczniem;
- 8) wdrożenie TIK w nauczaniu poszczególnych przedmiotów;
- 9) zniesienie istniejących barier w dostępie do elektronicznych zasobów edukacyjnych poprzez tworzenie środowisk, w których będzie można udostępniać treści edukacyjne;
- 10) wypracowanie modelowych przykładów zastosowania TIK w nauczaniu poszczególnych przedmiotów oraz upowszechnienie dobrych praktyk w tym zakresie;
- 11) określenie potrzeb i preferencji szkół w zakresie wyposażenia w pomoce dydaktyczne, w szczególności w sprzęt komputerowy, poprzez przetestowanie dwóch wariantów wykorzystania sprzętu (wariant I – uczniowie korzystają ze sprzętu komputerowego wyłącznie w szkole; wariant II – uczniowie korzystają

ze sprzętu komputerowego w szkole oraz udostępnia się im sprzęt komputerowy do korzystania w domu);

- 12) sprawdzenie w praktyce szkolnej zastosowań w różnych konfiguracjach pomocy dydaktycznych i innego sprzętu niezbędnego do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem TIK;
- 13) identyfikacja barier uczestniczenia w programie, w zależności od beneficjentów: szkół, organów prowadzących szkoły, uczniów, nauczycieli;
- 14) zbadanie możliwości przystosowania infrastrukturalnego szkół do uczestnictwa w programie.

V. BENEFICJENCI PROGRAMU RZĄDOWEGO

Beneficjentami pośrednimi programu są jednostki samorządu terytorialnego prowadzące publiczne szkoły podstawowe i ogólnokształcące szkoły muzyczne I stopnia, zwane dalej „organami prowadzącymi”.

Beneficjentami końcowymi programu są:

- uczniowie klas IV-VI szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia oraz w miarę możliwości uczniowie klas I-III tych szkół,
- nauczyciele uczący w klasach IV-VI szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia oraz w miarę możliwości nauczyciele uczący w klasach I-III tych szkół.

VI. ZAŁOŻENIA PROGRAMU RZĄDOWEGO

Programem obejmuje się publiczne szkoły podstawowe i ogólnokształcące szkoły muzyczne I stopnia, zwane dalej „szkołami”, w odniesieniu do których organy prowadzące wystąpiły z wnioskiem o udzielenie wsparcia finansowego na zakup pomocy dydaktycznych i innego sprzętu niezbędnego do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem TIK, oraz które zostały zakwalifikowane do udziału w programie przez wojewodę. Udzielenie wsparcia finansowego ze środków budżetu państwa organom prowadzącym następuje w formie dotacji celowej.

VI. 1. Wykaz pomocy dydaktycznych

Organy prowadzące w ramach udzielonego wsparcia finansowego mogą dokonać zakupu następujących pomocy dydaktycznych i innego sprzętu niezbędnego do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem TIK, zwanych dalej „pomocami dydaktycznymi”:

- 1) przenośny komputer dla ucznia, wraz z oprogramowaniem, lub inne mobilne urządzenie mające funkcje komputera, wyposażone w zainstalowany system operacyjny oraz - w zależności od rodzaju wybranego mobilnego urządzenia mającego funkcje komputera - oprogramowanie do zarządzania zestawem przenośnych komputerów dla potrzeb przeprowadzania zajęć dydaktycznych, zwane dalej „przenośnym komputerem dla ucznia”;
- 2) przenośny komputer dla nauczyciela, wraz z oprogramowaniem, lub inne mobilne urządzenie mające funkcje komputera, wyposażone w zainstalowany system operacyjny oraz - w zależności od rodzaju wybranego mobilnego urządzenia mającego funkcje komputera - oprogramowanie do zarządzania zestawem przenośnych komputerów dla potrzeb przeprowadzania zajęć dydaktycznych, zwane dalej „przenośnym komputerem dla nauczyciela”;
- 3) szafka do przechowywania i bezpiecznego przemieszczania pomiędzy salami lekcyjnymi przenośnych komputerów dla uczniów, posiadająca funkcję ładowania baterii - w zależności od rodzaju wybranego przenośnego komputera;
- 4) sieciowe urządzenie wielofunkcyjne umożliwiające co najmniej drukowanie, kopiowanie i skanowanie;
- 5) drukarka;
- 6) skaner;
- 7) tablica interaktywna z systemem mocowania;
- 8) urządzenia i oprogramowanie do przeprowadzania wideokonferencji;
- 9) system do zbierania i analizowania odpowiedzi;
- 10) projektor krótkoogniskowy;
- 11) głośniki;
- 12) kontroler WLAN zarządzający szkolną siecią bezprzewodową;
- 13) punkt dostępowy będący elementem szkolnej sieci bezprzewodowej;
- 14) ruter z wbudowanymi lub zewnętrznymi modułami zapory sieciowej i systemem blokowania włamań (IPS);
- 15) projektor multimedialny;

- 16) ekran projekcyjny;
- 17) wizualizer.

W ramach udzielonego wsparcia finansowego na zakup pomocy dydaktycznych, o których mowa w pkt 1, 2, 7-10, 15 i 17, należy zapewnić techniczne szkolenia nauczycieli z obsługi sprzętu.

Zakupione w ramach programu pomoce dydaktyczne spełniają następujące warunki:

- 1) posiadają deklarację CE;
- 2) posiadają certyfikat ISO9001 dla producenta sprzętu;
- 3) w przypadku komputerów przenośnych – spełniają wymogi normy Energy Star 5.0;
- 4) są wyprodukowane w 2012 r., fabrycznie nowe i wolne od obciążeń prawami osób trzecich;
- 5) posiadają dołączone niezbędne instrukcje i materiały dotyczące użytkowania w języku polskim;
- 6) posiadają okres gwarancji udzielonej przez dostawcę nie krótszy niż 3 lata, a w przypadku tablic interaktywnych – nie krótszy niż 5 lat.

VI. 2. Funkcjonalności szkoły cyfrowej

Organy prowadzące w ramach udzielonego wsparcia finansowego dokonują zakupu pomocy dydaktycznych oraz są obowiązane zainstalować, uruchomić i zintegrować zakupiony sprzęt i urządzenia niezbędne do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem TIK, uwzględniając konieczność uzyskania w szkołach następujących funkcjonalności w zakresie stosowania TIK w prowadzeniu zajęć edukacyjnych z różnych przedmiotów:

- 1) stały dostęp do Internetu o przepustowości przynajmniej:
 - a) prędkość pobierania danych z sieci Internet 8 Mb/s,
 - b) prędkość wysyłania danych do sieci Internet 2 Mb/s;
- 2) w zależności od liczby uczniów, tj. do 300 uczniów albo powyżej 300 uczniów, szkoła posiada odpowiednio, co najmniej, jeden albo dwa zestawy przenośnych komputerów składające się co najmniej z:

- a) przenośnego komputera dla nauczyciela i przenośnych komputerów dla uczniów (liczba komputerów przenośnych dla uczniów nie może być mniejsza od liczby uczniów uczestniczących w zajęciach lekcyjnych) wraz z:
- zainstalowanym systemem operacyjnym,
 - oprogramowaniem biurowym - w zależności od rodzaju wybranego przenośnego komputera,
 - oprogramowaniem antywirusowym, jeżeli istnieje dla danego urządzenia,
 - oprogramowaniem zabezpieczającym komputer w przypadku kradzieży - w zależności od rodzaju wybranego przenośnego komputera,
 - oprogramowaniem do zarządzania zestawem przenośnych komputerów dla potrzeb przeprowadzania zajęć lekcyjnych - w zależności od rodzaju wybranego przenośnego komputera,
 - oprogramowaniem zabezpieczającym uczniów przed dostępem do treści niepożądanych w rozumieniu art. 4a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty; w przypadku wariantu I wykorzystania przenośnych komputerów dla uczniów oprogramowanie zabezpieczające może być zainstalowane na szkolnych urządzeniach sieciowych,
- b) rutera z wbudowanymi lub zewnętrznymi modułami zapory sieciowej i systemem blokowania włamań (IPS),
- c) szafki do przechowywania i bezpiecznego przemieszczania pomiędzy salami lekcyjnymi przenośnych komputerów dla uczniów, posiadającej funkcję ładowania baterii - w zależności od rodzaju wybranego przenośnego komputera;
- 3) w zależności od liczby uczniów, tj. do 300 uczniów albo powyżej 300 uczniów, szkoła posiada odpowiednio, co najmniej, jedną albo dwie sale lekcyjne z dostępem do Internetu, dostosowane do potrzeb funkcjonowania zestawu przenośnych komputerów;
- 4) w sali lekcyjnej, w której uczniowie korzystają z zestawu przenośnych komputerów, jest możliwa prezentacja treści edukacyjnych z wykorzystaniem projektora multimedialnego;

- 5) szkoła zapewnia komputery przenośne do użytku służbowego nauczycielom uczącym w klasach IV-VI i prowadzącym w ramach programu zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem TIK;
- 6) szkoła posiada co najmniej jedno miejsce, w którym uczniowie mają możliwość korzystania z dostępu do Internetu w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych.

W celu uzyskania powyższych funkcjonalności szkoła może wykorzystać sprzęt komputerowy i inne urządzenia wykorzystywane w szkole jako pomoce dydaktyczne przed złożeniem wniosku o udział w programie, uzupełniając w ramach programu stan wyposażenia szkoły w pomoce dydaktyczne określone w pkt VI.1. programu. Te pomoce dydaktyczne nie muszą spełniać warunków wymaganych dla pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu.

VI. 3. Zadania dotyczące wdrożenia TIK w proces nauczania w szkołach

W związku z udzieleniem wsparcia finansowego organy prowadzące, w okresie od dnia zawarcia z wojewodą umowy o udzielenie dotacji do dnia 31 maja 2013 r., są obowiązane zapewnić zrealizowanie w szkołach następujących zadań polegających na wdrożeniu stosowania TIK w procesie nauczania:

- 1) powołanie szkolnego „e-koordynatora”, którego zadaniem będzie szkolenie i wspieranie nauczycieli klas IV-VI w nabywaniu i doskonaleniu umiejętności w pracy z wykorzystaniem TIK;
- 2) uczestnictwo szkolnego „e-koordynatora” w szkoleniach z zakresu stosowania TIK w nauczaniu, w tym szkoleniach prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, koordynowanych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie, w szczególności w ramach projektu systemowego „Wdrożenie podstawy programowej kształcenia ogólnego w przedszkolach i szkołach”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego;
- 3) uczestnictwo nauczycieli klas IV-VI w organizowanych przez szkolnego „e-koordynatora” formach wsparcia w zakresie stosowania TIK w nauczaniu;
- 4) uczestnictwo co najmniej 20% nauczycieli klas IV-VI w szkoleniach z zakresu stosowania TIK w nauczaniu, finansowanych w ramach środków

przewidzianych na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, o których mowa w art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.³⁾);

5) uczestnictwo co najmniej 50% nauczycieli klas IV-VI w koordynowanych przez „e-moderatorów” w ramach projektu systemowego „Wdrożenie podstawy programowej kształcenia ogólnego w przedszkolach i szkołach”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, międzyszkolnych sieciach współpracy nauczycieli stosujących TIK w nauczaniu, obejmujące:

a) udział nauczycieli klas IV-VI w co najmniej 4 spotkaniach zorganizowanych w ramach międzyszkolnych sieci współpracy,

b) zorganizowanie w szkole w ramach międzyszkolnych sieci współpracy lekcji otwartych z wykorzystaniem TIK w nauczaniu różnych przedmiotów, z zastosowaniem metod pracy aktywizujących uczniów:

- w szkołach małych - co najmniej 2 lekcji otwartych,
- w szkołach średnich – co najmniej 4 lekcji otwartych,
- w szkołach dużych – co najmniej 6 lekcji otwartych,

c) udostępnienie w międzyszkolnych sieciach współpracy scenariuszy zajęć lekcyjnych z różnych przedmiotów z wykorzystaniem TIK w nauczaniu lub przykładów dobrych praktyk:

- w szkołach małych - co najmniej 3 scenariuszy zajęć lub przykładów dobrych praktyk,
- w szkołach średnich – co najmniej 6 scenariuszy zajęć lub przykładów dobrych praktyk,
- w szkołach dużych – co najmniej 9 scenariuszy zajęć lub przykładów dobrych praktyk,

d) wykonanie projektów edukacyjnych rozwijających kompetencje społeczne i twórcze uczniów:

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 80, poz. 542, Nr 102, poz. 689, Nr 158, poz. 1103, Nr 176, poz. 1238, Nr 191, poz. 1369 i Nr 247, poz. 1821, z 2008 r. Nr 145, poz. 917 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 1, poz. 1, Nr 56, poz. 458, Nr 67, poz. 572, Nr 97, poz. 800, Nr 213, poz. 1650 i Nr 219, poz. 1706 oraz z 2011 r. Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206.

- w szkołach małych - co najmniej 2 projektów edukacyjnych,
 - w szkołach średnich – co najmniej 4 projektów edukacyjnych,
 - w szkołach dużych – co najmniej 6 projektów edukacyjnych;
- 6) w okresie od dnia zainstalowania, uruchomienia i zintegrowania zakupionego w ramach programu sprzętu i urządzeń oraz przeprowadzenia technicznego szkolenia nauczycieli z obsługi sprzętu do dnia 31 maja 2013 r., wykorzystywanie TIK na zajęciach lekcyjnych z różnych przedmiotów, średnio w każdym tygodniu nauki:
- a) prowadzonych w oddziałach klas IV-VI – w przypadku wariantu I wykorzystania sprzętu komputerowego przez uczniów:
 - w szkołach małych - na co najmniej 3 godzinach zajęć lekcyjnych,
 - w szkołach średnich - na co najmniej 6 godzinach zajęć lekcyjnych,
 - w szkołach dużych - na co najmniej 9 godzinach zajęć lekcyjnych,
 - b) prowadzonych w oddziałach klas IV - w przypadku wariantu II wykorzystania sprzętu komputerowego przez uczniów:
 - w szkołach małych - na co najmniej 3 godzinach zajęć lekcyjnych,
 - w szkołach średnich - na co najmniej 6 godzinach zajęć lekcyjnych,
 - w szkołach dużych - na co najmniej 9 godzinach zajęć lekcyjnych.

Ponadto szkoły i organy prowadzące są obowiązane do:

- 1) przedstawienia, odpowiednio, przez szkołę - organowi prowadzącemu oraz przez organ prowadzący – wojewodzie, sprawozdania z realizacji zadań polegających na wdrożeniu stosowania TIK w proces nauczania;
- 2) uczestniczenia w badaniach na potrzeby przeprowadzenia ewaluacji programu.

Organ prowadzący jest obowiązany zapewnić wsparcie techniczne, tj. usługę administrowania sprzętem i urządzeniami zakupionymi w ramach programu.

VI. 4. Warianty wykorzystania sprzętu komputerowego przez uczniów

Ze względu na sposób wykorzystania przenośnych komputerów dla uczniów, szkoły uczestniczące w programie wybierają jeden z dwóch wariantów:

- 1) wariant I – przenośne komputery dla uczniów są wykorzystywane wyłącznie w szkole na zajęciach lekcyjnych i w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych;
- 2) wariant II – przenośne komputery dla uczniów są wykorzystywane w szkole na zajęciach lekcyjnych i w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych oraz są udostępniane uczniom oddziałów klas IV do korzystania w domu.

Warunki udostępniania uczniom przenośnych komputerów do korzystania w domu ustala dyrektor szkoły.

Na dany wariant wykorzystania przez szkoły przenośnych komputerów dla uczniów w każdym województwie przeznaczona jest nie mniej niż 20% kwoty środków budżetu państwa przyznanych na województwo i nie więcej niż 80% tej kwoty.

VI. 5. Komponent badawczy

Równoległe z działaniami w obszarach „e-nauczyciel”, „e-zasoby edukacyjne”, „e-szkoła” i „e-uczeń” Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji będzie realizowało komponent badawczy mający na celu przetestowanie w warunkach quasi-eksperymentalnych innowacyjnych modeli wykorzystywania TIK w edukacji, w szczególności modeli innych niż warianty wykorzystania przenośnych komputerów dla uczniów, o których mowa w pkt VI. 4 programu.

Adresatem działań podejmowanych w ramach komponentu badawczego są publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe i ogólnokształcące szkoły muzyczne I stopnia prowadzone odpowiednio przez jednostki samorządu terytorialnego, osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego i osoby fizyczne oraz ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Komponent badawczy będzie obejmował sekwencję czterech badań:

- 1) badanie A - badanie ilościowe, które pozwoli na segmentację szkół na potrzeby badania D oraz wytypowanie szkół, które zostaną zaproszone do udziału w badaniach B i D;
- 2) badanie B - badanie jakościowe ex-ante w szkołach, które wyraziły zgodę na wzięcie udziału w komponencie badawczym;
- 3) badanie C - badanie jakościowe i ilościowe przeprowadzone na próbie reprezentatywnej dla szkół dotyczące wykorzystania TIK w środowisku szkolnym na II etapie edukacyjnym (klasy IV-VI);
- 4) badanie D - pogłębione badania jakościowe i ilościowe prowadzone w roku szkolnym 2012/2013 w szkołach, w których wdrażane będą innowacyjne modele wykorzystywania TIK w edukacji.

W celu właściwego zidentyfikowania problemów związanych z wdrażaniem TIK w edukacji oraz wskazania najlepszych praktyk w tym zakresie w komponencie badawczym główną rolę będą odgrywały badania jakościowe dotyczące wykorzystania TIK w środowisku szkolnym.

Zasady wyboru szkół do udziału w komponencie badawczym oraz liczba szkół będą pochodną przyjętej metodologii prowadzenia badań.

Realizacja komponentu badawczego będzie się odbywać z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.⁴⁾). Przekazanie szkołom zestawów sprzętu komputerowego nastąpi w drodze darowizny.

VII. PODMIOTY REALIZUJĄCE PROGRAM RZĄDOWY

Organem koordynującym realizację programu jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania we współpracy z ministrem właściwym do spraw informatyzacji.

Koordynatorem programu na szczeblu wojewódzkim jest wojewoda.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 161, poz. 1078 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 28, poz. 143, Nr 87, poz. 484, Nr 234, poz. 1386 i Nr 240, poz. 1429.

Realizatorem programu na szczeblu lokalnym jest wójt (burmistrz, prezydent miasta) lub starosta we współpracy z dyrektorami szkół.

Koordynatorem zadań obejmujących szkolenia, doskonalenie zawodowe i bieżące wsparcie metodyczne nauczycieli w zakresie stosowania TIK w nauczaniu, wykonywanych w ramach projektów systemowych współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, jest Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie - jednostka podległa Ministrowi Edukacji Narodowej.

Realizatorem komponentu badawczego jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

Ewaluację programu prowadzi Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie.

VIII. KOSZTY REALIZACJI I FINANSOWANIE PROGRAMU RZĄDOWEGO

VIII. 1. Koszty realizacji i finansowanie programu ze środków budżetu państwa

Środki budżetu państwa w 2012 r. zaplanowane w rezerwie celowej nr 65 „Pilotaż Wieloletniego Programu Rządowego - Cyfrowa Szkoła” w kwocie 50 000 tys. zł zostaną przeznaczone na:

- 1) 44 000 tys. zł na dotacje na zakup pomocy dydaktycznych;
- 2) 6 000 tys. zł na działania:
 - a) Ministra Edukacji Narodowej związane z:
 - zarządzaniem i promocją programu (100 tys. zł),
 - przygotowaniem na podstawie porozumienia z Telewizją Polską S.A., o którym mowa w art. 25 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 226, z późn. zm.⁵⁾), audycji oświatowych dla szkół wspomagających nauczanie m.in. w klasach IV-VI, dostępnych na internetowym portalu edukacyjnym TVP (500 tys. zł),

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 85, poz. 459, Nr 112, poz. 654 i Nr 153, poz. 903.

- b) Ministra Administracji i Cyfryzacji związane z realizacją komponentu badawczego (4 000 tys. zł w 2012 r. oraz 1 000 tys. zł w 2013 r.⁶⁾),
- c) wojewodów związane z obsługą realizacji zadań przewidzianych w programie dla wojewody (400 tys. zł; kwotę dzieli się proporcjonalnie do liczby szkół w województwie).

Poniższa tabela przedstawia planowane koszty realizacji przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji zadań zaplanowanych w komponentie badawczym.

Przedmiot	Koszt brutto ogółem (zł)	W tym w roku 2013 (zł)	Rodzaj wydatku
<u>Przetargi na badania</u>			
badanie A	100 tys.	-	bieżący
badanie B	400 tys.	-	bieżący
badania C i D	1 200 tys.	500 tys.	bieżący
<u>Wynagrodzenia bezosobowe</u>			
ekspertyzy, opinie do projektowania i nadzoru merytorycznego nad badaniami przez okres realizacji programu	225 tys.	55 tys.	bieżący
ekspertyzy, opinie do projektowania scenariuszy badawczych badania D	25 tys.	-	bieżący
inne ekspertyzy, opinie	50 tys.	25 tys.	bieżący
<u>Partner programu</u>			
realizacja zadań w zakresie analizy i interpretacji wyników badań B i D, gromadzenie i popularyzacja wiedzy na temat cyfrowej edukacji, inicjowanie debaty wokół celów programu	900 tys.	420 tys.	bieżący
<u>Pomoce dydaktyczne dla szkół</u>			
sprzęt komputerowy (w tym koszt transportu do szkół), treści edukacyjne, narzędzia internetowe (w tym szkolenia z zakresu korzystania z pomocy	2 000 tys.	-	majątkowy

⁶⁾ Ze środków pozostających w rezerwie celowej nr 65 „Pilotaż Wieloletniego Programu - Cyfrowa Szkoła” na rok 2012 konieczne będzie przesunięcie na rok 2013 kwoty 1 mln zł z przeznaczeniem dla Ministra Administracji i Cyfryzacji w celu zakończenia zadań związanych z realizacją programu.

dydaktycznych realizowane w ramach umów zawieranych z organami prowadzącymi dotyczących udziału szkół w badaniach)			
<u>Udostępnianie gromadzonych danych</u>			
stworzenie platformy internetowej/repozytorium	40 tys.	-	majątkowy
hosting	60 tys.	-	bieżący
W SUMIE	5 000 tys.	1 000 tys.	

W zależności od liczby uczniów szkół w roku szkolnym 2012/2013, maksymalna kwota wsparcia finansowego dla organów prowadzących może wynosić w odniesieniu do:

- 1) szkół, w których uczy się do 100 uczniów (szkoły małe) – 90 tys. zł;
- 2) szkół, w których uczy się od 101 do 300 uczniów (szkoły średnie) – 140 tys. zł;
- 3) szkół, w których uczy się 301 i więcej uczniów (szkoły duże) – 200 tys. zł.

Wymagany wkład własny organów prowadzących wyniesie co najmniej 20% wartości zadania objętego dofinansowaniem z budżetu państwa, co stanowi co najmniej 11 000 tys. zł. Jeżeli wydatki na zakup danego rodzaju pomocy dydaktycznych, o których mowa w pkt VI. 1. programu, są wydatkami inwestycyjnymi, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz. U. Nr 238, poz. 1579), kwota wkładu własnego powinna wynosić co najmniej 50% kosztów danego rodzaju pomocy dydaktycznych.

Za wkład własny uważa się:

- 1) środki finansowe wydatkowane przez organ prowadzący od dnia 1 stycznia 2012 r. na zakup sprzętu komputerowego i innych urządzeń, które stanowią pomoce dydaktyczne określone w pkt VI.1. programu;
- 2) środki finansowe, które zostaną wydatkowane przez organ prowadzący na zakup pomocy dydaktycznych objętych wnioskiem o udzielenie wsparcia finansowego.

Poniższa tabela przedstawia minimalną wysokość wymaganego wkładu własnego organu prowadzącego w przypadku wnioskowania o maksymalną wysokość dotacji, w zależności od wielkości szkoły (mała, średnia, duża).

Wielkość szkoły	Maksymalna kwota wsparcia finansowanego	Wymagana minimalna wysokość wkładu własnego	Koszt udziału w programie (ogółem)
szkoła do 100 uczniów	90 000 zł	22 500 zł	112 500 zł
szkoła od 101 do 300 uczniów	140 000 zł	35 000 zł	175 000 zł
szkoła powyżej 300 uczniów	200 000 zł	50 000 zł	250 000 zł

Ponadto organy prowadzące są obowiązane do:

- 1) sfinansowania kosztów uczestnictwa co najmniej 20% nauczycieli klas IV-VI w szkoleniach z zakresu stosowania TIK w procesie dydaktycznym w ramach środków przewidzianych na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, o których mowa w art. 70a ust.1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela;
- 2) pokrycia kosztów usługi administrowania sprzętem i urządzeniami zakupionymi w ramach programu.

Poniższa tabela przedstawia podział środków rezerwy celowej nr 65 przewidzianych na dotacje celowe na zakup pomocy dydaktycznych według poszczególnych województw oraz na obsługę realizacji zadań przewidzianych w programie dla wojewody.

Województwo	szkoły do 100 uczniów	szkoły od 101 do 300 uczniów	szkoły powyżej 300 uczniów	Razem liczba szkół	Potencjalne środki dla wszystkich szkół	% środków wg województwa	Podział środków w programie na dotacje dla organów prowadzących (proporcjonalnie do % potencjalnych środków dla wszystkich szkół)	Podział środków w programie na zadania wojewodów (proporcjonalnie do liczby szkół w województwie)
dolnośląskie	293	319	199	811	110 830 000 zł	6,2%	2 728 000 zł	24 160 zł
kujawsko - pomorskie	273	265	158	696	93 270 000 zł	5,2%	2 288 000 zł	22 240 zł
lubelskie	577	340	117	1 034	122 930 000 zł	6,9%	3 036 000 zł	28 000 zł
lubuskie	138	128	72	338	44 740 000 zł	2,5%	1 100 000 zł	16 000 zł
łódzkie	365	336	162	863	112 290 000 zł	6,3%	2 772 000 zł	25 120 zł
małopolskie	620	667	180	1 467	185 180 000 zł	10,4%	4 576 000 zł	35 440 zł
mazowieckie	768	602	398	1 768	233 000 000 zł	13,1%	5 764 000 zł	40 720 zł
opolskie	226	129	48	403	48 000 000 zł	2,7%	1 188 000 zł	16 960 zł
podkarpackie	593	436	94	1 123	133 210 000 zł	7,5%	3 300 000 zł	29 440 zł
podlaskie	230	126	82	438	54 740 000 zł	3,1%	1 364 000 zł	17 680 zł
pomorskie	217	311	176	704	98 270 000 zł	5,5%	2 420 000 zł	22 240 zł
śląskie	394	556	301	1 251	173 500 000 zł	9,7%	4 268 000 zł	31 840 zł
świętokrzyskie	316	206	63	585	69 880 000 zł	3,9%	1 716 000 zł	20 080 zł
warmińsko - mazurskie	240	202	98	540	69 480 000 zł	3,9%	1 716 000 zł	19 360 zł
wielkopolskie	521	477	253	1 251	164 270 000 zł	9,2%	4 048 000 zł	31 840 zł
zachodniopomorskie	189	196	123	508	69 050 000 zł	3,9%	1 716 000 zł	18 880 zł
Suma	5 960	5 296	2 524	13 780	1 782 640 000 zł	100,0%	44 000 000 zł	400 000 zł

VIII. 2. Koszty realizacji przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Koszty realizacji działań w obszarach „e-nauczyciel” i „e-zasoby edukacyjne” będą współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektów systemowych realizowanych w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007-2013.

Na realizację planowanych działań przewidzianych w obszarze „e-nauczyciel” przewiduje się przeznaczyć około 20 000 tys. zł.

Na wytworzenie elektronicznych zasobów edukacyjnych przewiduje się przeznaczyć łączną kwotę około 43 000 tys. zł, w tym:

- 1) około 32 000 tys. zł na opracowanie e-podręczników wraz z uzupełniającymi materiałami dydaktycznymi i metodycznymi w planowanym projekcie systemowym „E-podręczniki do kształcenia ogólnego” (koszty realizacji całego projektu planowane są na kwotę 45 000 tys. zł);
- 2) około 11 000 tys. zł na rozbudowę zasobów multimedialnych w projekcie systemowym „Scholaris-portal wiedzy dla nauczycieli”.

IX. TRYB REALIZACJI PROGRAMU RZĄDOWEGO

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania informuje szkoły i organy prowadzące o warunkach udziału w programie oraz harmonogramie i trybie realizacji programu.

W terminie określonym w harmonogramie realizacji programu, dyrektorzy szkół, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, prześlą do organów prowadzących wnioski o udział w programie.

Wniosek dyrektora szkoły zawiera:

- 1) nazwę szkoły, adres, numer telefonu oraz adres e-mail;
- 2) informację, czy szkoła jest szkołą położoną na obszarze wiejskim, w mieście liczącym do 5000 mieszkańców lub mieście liczącym powyżej 5000 mieszkańców;
- 3) liczbę uczniów w klasach I-VI według danych SIO na dzień 30 września 2011 r.;
- 4) przewidywaną liczbę uczniów w klasach IV-VI w roku szkolnym 2012/2013;
- 5) przewidywaną liczbę nauczycieli klas IV-VI w roku szkolnym 2012/2013, w tym liczbę nauczycieli, którzy będą prowadzić zajęcia lekcyjne z wykorzystaniem TIK;
- 6) informację o aktualnym stanie wyposażenia szkoły w sprzęt komputerowy oraz inne urządzenia wykorzystywane do celów dydaktycznych, w podziale na pomoce dydaktyczne, o których mowa w pkt VI. 1. programu, uwzględnione do uzyskania funkcjonalności w zakresie stosowania TIK w prowadzeniu zajęć lekcyjnych z różnych przedmiotów, o których mowa w pkt VI.2. programu, oraz pozostały sprzęt i urządzenia;
- 7) informację o korzystaniu przez szkołę z narzędzi informatycznych do celów edukacyjnych oraz zarządzania szkołą, w szczególności z elektronicznych platform edukacyjnych wykorzystywanych do celów dydaktycznych, e-podręczników lub innych elektronicznych zasobów edukacyjnych oraz z dziennika elektronicznego, lub o planach wprowadzenia takich rozwiązań;
- 8) informację o planowanych sposobach korzystania z zakupionych w ramach wsparcia finansowego pomocy dydaktycznych w celu zmiany sposobu nauczania-uczenia się;

- 9) informację o wyborze wariantu wykorzystania przenośnych komputerów dla uczniów (wariantu I albo II);
- 10) informację o wyborze drugiego wariantu albo odstąpieniu od udziału w programie – jeżeli wniosek dotyczący wybranego wariantu nie zostanie zakwalifikowany do objęcia wsparciem finansowym;
- 11) kalkulację kosztów zakupu pomocy dydaktycznych w ramach wsparcia finansowego oraz w ramach wkładu własnego;
- 12) wnioskowaną kwotę wsparcia finansowego na zakup pomocy dydaktycznych.

W ramach przewidzianych w programie maksymalnych kwot wsparcia finansowego dyrektor szkoły, sporządzając kalkulację kosztów zakupu pomocy dydaktycznych, w pierwszej kolejności uwzględnia konieczność wyposażenia szkoły w pomoce dydaktyczne zapewniające uzyskanie funkcjonalności szkoły cyfrowej określonych w pkt VI.2. programu. W następnej kolejności, jeżeli w wyniku uzyskania funkcjonalności szkoły cyfrowej określonych w pkt VI. 2. programu nie została wyczerpana maksymalna kwota wsparcia finansowego, dyrektor szkoły może uwzględnić w kalkulacji kosztów zakup innych niezbędnych szkole pomocy dydaktycznych z wykazu określonego w pkt VI.1. programu.

Organy prowadzące weryfikują wnioski dyrektorów szkół pod względem prawidłowości danych zawartych we wnioskach. Następnie organ prowadzący występuje do wojewody właściwego ze względu na siedzibę szkoły z wnioskiem o udzielenie wsparcia finansowego. Wniosek organu prowadzącego zawiera:

- 1) wykaz szkół zgłoszonych do udziału w programie, z podziałem na szkoły małe, średnie i duże, wskazaniem wariantów wykorzystania przenośnych komputerów dla uczniów wybranych przez poszczególne szkoły i podaniem informacji o wyborze drugiego wariantu albo o odstąpieniu od udziału w programie (w przypadku, gdyby wniosek szkoły dotyczący wybranego wariantu nie został zakwalifikowany do udziału w programie);
- 2) wysokość wnioskowanej kwoty wsparcia finansowego;
- 3) informację o wkładzie własnym w odniesieniu do poszczególnych szkół wnioskujących o udział w programie.

Do wniosku organ prowadzący dołącza oryginały wniosków dyrektorów szkół o udział w programie.

Wojewoda powołuje minimum 4-osobowy zespół do przeprowadzenia oceny formalnej wniosków organów prowadzących oraz kwalifikacji szkół do udziału w programie. Wojewoda zapewnia warunki pracy zespołu.

Jeżeli wnioskowana przez organy prowadzące łączna kwota wsparcia finansowego jest niższa lub równa kwocie środków budżetu państwa przyznanych na województwo, zespół powołany przez wojewodę, po ocenie formalnej wniosków organów prowadzących, kwalifikuje wszystkie szkoły do objęcia wsparciem finansowym. Jeżeli wnioskowana przez organy prowadzące łączna kwota wsparcia finansowego jest wyższa od kwoty środków budżetu państwa przyznanych na województwo, zespół kwalifikuje szkoły do objęcia wsparciem finansowym według następującego algorytmu, uwzględniając sumę wnioskowanych przez organy prowadzące kwot wsparcia finansowego w podziale na szkoły małe, średnie i duże oraz warianty I i II:

- 1) podział wniosków organów prowadzących według wariantu I i wariantu II;
- 2) obliczenie sumy wnioskowanych kwot wsparcia finansowego w wariacie I (WI) i wariacie II (WII);
- 3) podział WI i WII na kwoty wsparcia finansowego wnioskowane przez szkoły małe, średnie i duże (a,b,c);
- 4) jeżeli $WI \geq 0,2x(WI+WII)$ i $WII \geq 0,2x(WI+WII)$, przeprowadza się losowanie szkół z puli WI i WII proporcjonalnie do podziału (a, b, c) do wysokości:
 - a) $WI/(WI+WII)xD$ - w przypadku wariantu I i
 - b) $WII/(WI+WII)xD$ - w przypadku wariantu II- gdzie D oznacza kwotę środków budżetu państwa przyznanych na województwo;
- 5) jeżeli $WI \geq 0,2xD$ i $WII \geq 0,2xD$ i WI lub $WII < 0,2x(WI+WII)$, przeprowadza się losowanie szkół:
 - a) z mniejszej puli proporcjonalnie do podziału (a,b,c) do kwoty $0,2xD$,
 - b) z większej puli proporcjonalnie do podziału (a, b, c) do kwoty $0,8xD$;
- 6) jeżeli WI lub $WII < 0,2D$:
 - a) wszystkie szkoły z mniejszej puli są kwalifikowane do objęcia wsparciem finansowym,
 - b) z większej puli przeprowadza się losowanie szkół do kwoty $0,8xD$,

- c) mniejszą pulę dopełnia się do kwoty $0,2xD$ - w drodze losowania szkół spośród tych szkół, które wskazały drugi wariant (w przypadku, gdyby wniosek szkoły dotyczący wybranego wariantu nie został zakwalifikowany do udziału w programie) - do kwoty dopełnienia według uznania wojewody.

Przez „mniejszą pulę” rozumie się co najmniej 20% środków budżetu państwa przyznanych na województwo, które wojewoda przeznacza na realizację wariantu I albo II.

Zespół przeprowadza losowanie wniosków dyrektorów szkół, mając na uwadze konieczność zagwarantowania porównywalnego prawdopodobieństwa zakwalifikowania do objęcia wsparciem finansowym w danym województwie wszystkich szkół objętych wnioskami organów prowadzących.

Zespół sporządza protokół ze swoich prac i przedkłada go wojewodzie, wskazując szkoły zakwalifikowane do objęcia wsparciem finansowym.

Wojewoda podejmuje decyzję o udzieleniu wsparcia finansowego organom prowadzącym. Wykaz szkół wraz z wysokością przyznanego wsparcia finansowego jest publikowany niezwłocznie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej urzędu wojewódzkiego.

Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania informację o łącznej wysokości przyznanego wsparcia finansowego, wraz z kopią protokołu z postępowania kwalifikacyjnego.

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w terminie określonym w harmonogramie realizacji programu, występuje do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o uruchomienie środków budżetu państwa dla poszczególnych województw zaplanowanych w rezerwie celowej oraz informuje wojewodów o wysokości przyznaných środków.

Wojewoda udziela dotacji organom prowadzącym szkoły zakwalifikowane do udziału w programie na podstawie umowy o udzielenie dotacji zgodnie z ustawą z dnia 27

sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.⁷⁾). Umowa o udzielenie dotacji powinna określać w szczególności termin wydatkowania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia 2012 r. Zawarcie umowy pomiędzy wojewodą a organem prowadzącym powinno nastąpić niezwłocznie po zwiększeniu budżetu wojewody przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Wydatkowanie przez organ prowadzący środków finansowych przyznanych z budżetu państwa na realizację programu będzie się odbywać z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r.- Prawo zamówień publicznych.

Niewykorzystana lub wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem dotacja celowa podlega zwrotowi na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Wojewoda kontroluje sposób wykorzystania dotacji.

X. MONITOROWANIE I OCENA REALIZACJI PROGRAMU RZĄDOWEGO

Szkoły uczestniczące w programie są obowiązane do przedstawienia organom prowadzącym, w terminie do dnia 10 czerwca 2013 r., sprawozdania z realizacji zadań polegających na wdrożeniu TIK w proces nauczania w szkołach, określonych w pkt VI.3. programu.

Organy prowadzące sporządzą i przedłożą wojewodzie, w terminie do dnia 30 czerwca 2013 r., sprawozdania z realizacji programu zawierające:

- 1) zestawienie ilościowo-wartościowe wydatków dokonanych w ramach udzielonej dotacji, z wyszczególnieniem wkładu własnego;
- 2) ocenę stopnia realizacji przez szkoły zadań określonych w pkt VI.3., w tym ocenę wpływu stosowania TIK w szkołach na zaangażowanie nauczycieli w proces nauczania i uczniów w proces uczenia się;

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 185, poz. 1092, Nr 201, poz. 1183, Nr 234, poz. 1386, Nr 240, poz. 1429 i Nr 291, poz. 1707.

- 3) ocenę efektów wdrożenia w szkołach wybranych wariantów wykorzystania przenośnych komputerów dla uczniów;
- 4) charakterystykę problemów i barier w realizacji zadania, na które została udzielona dotacja, oraz zadań określonych w pkt VI.3.

Wojewoda dokona oceny efektów realizacji programu na terenie danego województwa, sporządzi sprawozdanie w tej sprawie oraz przedłoży je ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania w terminie do dnia 15 lipca 2013 r. Sprawozdanie powinno zawierać:

- 1) zestawienie ilościowo-wartościowe wydatków dokonanych w danym województwie w ramach programu, z wyszczególnieniem wkładu własnego organów prowadzących;
- 2) ocenę stopnia realizacji przez szkoły na terenie danego województwa zadań określonych w pkt VI.3.;
- 3) ocenę efektów wdrożenia w szkołach na terenie danego województwa wariantów wykorzystania przenośnych komputerów dla uczniów;
- 4) wnioski i rekomendacje dla opracowania wieloletniego programu rządowego w sprawie rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania TIK w edukacji.

Do celów bieżącego monitoringu realizacji programu, na żądanie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, szkoły, organy prowadzące oraz wojewodowie są obowiązani do wypełniania drogą elektroniczną ankiet dotyczących realizacji programu. Ponadto szkoły, organy prowadzące oraz wojewodowie są obowiązani do udziału w badaniach na potrzeby ewaluacji programu dokonywanej przez Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie.

Prowadzona przez Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie ewaluacja programu będzie miała kompleksowy charakter i będzie obejmować ewaluację wstępną (w fazie programowania), bieżącą i końcową (po zakończeniu realizacji programu). Badanie ewaluacyjne będzie dotyczyć przede wszystkim sposobów i efektywności wykorzystania TIK w szkołach i będzie koncentrować się na wykorzystaniu TIK w podnoszeniu kompetencji podstawowych uczniów i kompetencji nauczycieli.

Badania będą miały na celu określenie:

- 1) sposobów wykorzystania TIK w edukacji;
- 2) intensywności (częstotliwości) wykorzystywania TIK na zajęciach z poszczególnych przedmiotów;
- 3) skuteczności wykorzystywania TIK w edukacji dla rozwoju kompetencji uczniów;
- 4) skuteczności wykorzystywania TIK dla rozwoju kreatywności nauczycieli w pracy z uczniem.

W badaniach zostaną zastosowane zróżnicowane metody badawcze, w tym analiza danych wtórnych (*desk research*), metody jakościowe, w tym wywiady pogłębione z dyrektorami szkół, nauczycielami i rodzicami oraz wywiady zogniskowane z uczniami szkół, jak również metody obserwacji i metody eksperymentalne. Badania efektów programu w zakresie wzrostu kompetencji podstawowych uczniów zostaną przeprowadzone na próbie szkół uczestniczących w programie, jak również szkół nieobjętych programem.

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania we współpracy z ministrem właściwym do spraw informatyzacji dokonają oceny efektów realizacji programu i przedłożą Radzie Ministrów sprawozdanie w tej sprawie wraz z rekomendacją dotyczącą wieloletniego programu rządowego w sprawie rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania TIK w edukacji.

Efekty realizacji programu będą monitorowane za pomocą następujących mierników:

- 1) odsetek uczniów, którzy podnieśli swoje kompetencje podstawowe w zakresie pisania, czytania i liczenia oraz kompetencje społeczne i twórcze w wyniku stosowania TIK w nauczaniu-uczeniu się – pożądana wartość wskaźnika to co najmniej 50%;
- 2) odsetek uczniów, którzy uczestniczyli w różnych formach pracy zespołowej z wykorzystaniem TIK – pożądana wartość wskaźnika to co najmniej 50%;
- 3) odsetek uczniów, którzy podnieśli swoje kompetencje w zakresie posługiwania się TIK w uczeniu się – pożądana wartość wskaźnika to co najmniej 50%;
- 4) odsetek uczniów, u których, w ocenie nauczycieli, nastąpił wzrost motywacji i zaangażowania w proces uczenia się i rozwijania zainteresowań – pożądana wartość wskaźnika to co najmniej 50%;

- 5) odsetek nauczycieli, którzy zadeklarowali, że stosowanie TIK ułatwia indywidualizację kształcenia – pożądana wartość wskaźnika to co najmniej 50%;
- 6) odsetek nauczycieli, którzy dzięki stosowaniu TIK zmienili metody i techniki nauczania z podających na aktywizujące – pożądana wartość wskaźnika to co najmniej 50%;
- 7) odsetek nauczycieli deklarujących zwiększenie satysfakcji z pracy zawodowej dzięki stosowaniu TIK – pożądana wartość wskaźnika to co najmniej 50%;
- 8) odsetek nauczycieli, którzy w ramach programu opracowali i upowszechnili elektroniczne zasoby edukacyjne – pożądana wartość wskaźnika to co najmniej 50%;
- 9) odsetek nauczycieli prowadzących zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu – pożądana wartość wskaźnika to co najmniej 50%;
- 10) odsetek nauczycieli uczestniczących w koordynowanych przez „e-moderatorów” międzyszkolnych sieciach współpracy nauczycieli stosujących TIK w nauczaniu – pożądana wartość wskaźnika to co najmniej 50%;
- 11) odsetek nauczycieli uczestniczących w szkoleniach z zakresu stosowania TIK w procesie dydaktycznym, finansowanych w ramach środków przewidzianych na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, o których mowa w art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela – pożądana wartość wskaźnika to co najmniej 20%;
- 12) odsetek dyrektorów szkół, którzy pozytywnie oceniają wpływ TIK na poprawę jakości i efektywności pracy szkoły – pożądana wartość wskaźnika to co najmniej 50%;
- 13) odsetek szkół, które złożyły wnioski o udział w programie – pożądana wartość wskaźnika to co najmniej 10%;
- 14) odsetek wydatkowania kwoty dotacji – pożądana wartość wskaźnika to co najmniej 95%.

XI. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Lp.	Zadanie	Termin realizacji
1.	Złożenie przez dyrektorów szkół do organów prowadzących wniosków o udział w programie.	do dnia 18 kwietnia 2012 r.
2.	Złożenie do wojewodów przez organy prowadzące wniosków o udzielenie wsparcia finansowego.	do dnia 30 kwietnia 2012 r.
3.	Kwalifikacja wniosków przez wojewodów i przekazanie przez wojewodów ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania informacji o łącznej wysokości przyznanych kwot wsparcia finansowego wraz z kopia protokołów z postępowania kwalifikacyjnego.	do dnia 14 maja 2012 r.
4.	Wystąpienie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o uruchomienie środków budżetu państwa zaplanowanych w rezerwie celowej w podziale na poszczególne województwa, zawierającym propozycję podziału środków pomiędzy poszczególne województwa.	do dnia 21 maja 2012 r.
5.	Przedłożenie do ministra właściwego do spraw finansów publicznych przez wojewodów wniosków o zwiększenie budżetu, z podaniem klasyfikacji budżetowej.	do dnia 25 maja 2012 r.
6.	Wykorzystanie przez organy prowadzące wsparcia finansowego.	do dnia 31 grudnia 2012 r.
7.	Rozliczenie dotacji przez organy prowadzące.	do dnia 15 stycznia 2013 r.
8.	Przekazanie przez szkoły organom prowadzącym sprawozdań z realizacji zadań polegających na wdrożeniu TIK w proces nauczania, określonych w pkt VI.3. programu.	do dnia 10 czerwca 2013 r.
9.	Przekazanie przez organy prowadzące wojewodom sprawozdań z realizacji programu.	do dnia 30 czerwca 2013 r.
10.	Przekazanie przez wojewodów ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania sprawozdań z realizacji programu.	do dnia 15 lipca 2013 r.
11.	Analiza i ocena efektów realizacji programu.	do dnia 31 sierpnia 2013 r.

Harmonogram realizacji komponentu badawczego

Lp.	Działanie	Termin realizacji
1.	Projektowanie i realizacja badania A.	do dnia 20 kwietnia 2012 r.
2.	Zawieranie umów z organami prowadzącymi dotyczących udziału szkół w badaniu.	do dnia 30 kwietnia 2012 r.
3.	Projektowanie i realizacja badania B.	do dnia 29 czerwca

		2012 r.
4.	Rozpoczęcie procedury wyboru partnera programu.	do dnia 30 czerwca 2012 r.
5.	Projektowanie scenariuszy badawczych badania D.	do dnia 30 czerwca 2012 r.
6.	Zamówienie i przekazanie szkołom zestawów sprzętu komputerowego przewidzianych w scenariuszu badania D oraz szkolenia dla nauczycieli.	do dnia 31 sierpnia 2012 r.
7.	Projektowanie i realizacja badania C.	do dnia 21 grudnia 2012 r.
8.	Realizacja badania D od początku roku szkolnego 2012/2013 do połowy stycznia 2013 r.	od dnia 1 września 2012 r. do dnia 15 stycznia 2013 r. (w zależności od województwa)
9.	Realizacja badania D od dnia 1 lutego 2013 r. do zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych w roku szkolnym 2012/2013.	od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia 28 czerwca 2013 r. (w zależności od województwa)
10.	Opracowanie i publikacja wszystkich zebranych danych oraz formułowanie końcowych wniosków.	do dnia 31 sierpnia 2013 r.

XI. DZIAŁANIA LEGISLACYJNE

Niezbędne będzie wydanie na podstawie art. 90u ust. 4 pkt 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie warunków, form i trybu realizacji przedsięwzięcia dotyczącego rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych.